

**Raport
privind realizarea activităților de cercetare
în cadrul Centrului de Instruire Continuă în Domeniul Electoral
pentru anul 2022**

Chișinău, 2022

Cuprins:

SUMAR	2
ACTIVITĂȚI	4
1. Materiale și proiecte de cercetare electorală	4
2. Concursul de burse pentru tineri cercetători.....	5
3. Revista Digest electoral	5
4. Participarea la evenimente științifice-practice	6
5. Conferința științifică anuală	7
6. Parteneriate.....	7
7. Stagii de practică.....	8
8. Materiale de cercetare pentru publicații străine	8
9. Dezvoltarea bibliotecii CICDE	8
10. Oferirea consultanței electorale	9
11. Alte activități realizate de către CICDE	9
REALIZĂRI	10
VIZIBILITATE.....	11
CONCLUZII	11

Acronime:

ACEEEO- Asociația Oficialilor Electorali Europeni
CEC- Comisia Electorală Centrală
CICDE – Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral
FRIȘPA, USM- Facultatea de Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative.
Universitatea de Stat din Moldova
IDEA-Institutul Internațional pentru Democrație și Asistență Electorală
IFES -Fundația Internațională pentru Sisteme Electorale
REM – Resurse Electronice pentru Moldova

SUMAR

În conformitate Planul anual al activităților de cercetare pentru anul 2022 în cadrul CICDE au fost planificate și realizate următoarele activități:

1. Realizarea materialelor și proiectelor de cercetare electorală
Planificat: cel puțin 3 materiale publicate pe parcursul anului 2022 (cercetări, analize, policy brief-uri, studii, etc.) și promovarea acestora;
Realizat: 27 de materiale publicate.
2. Realizarea activităților de cercetare în cadrul „laboratorului de cercetare al CICDE”
Planificat: 5 articole publicate (concurs de burse pentru elaborarea proiectelor de cercetare);
Realizat: [#5 Proiecte de cercetare în domeniul electoral - prin cercetare electorală spre democrație calitativă](#)
3. Publicarea revistei de cercetări electorale a CICDE
Planificat: 2 ediții publicate anual (cel puțin 10 articole publicate);
Realizat: publicate 2 ediții a revistei științifice Digest electoral, nr. VII, iunie 2022 și Digest electoral nr. VIII, decembrie 2022 (13 articole, 4 rezumate de prezentări)
4. Participarea cu prezentări la manifestări științifico-practice naționale și internaționale (conferințe, simpozion științific sau masă rotundă în domeniul de referință)
Planificat: cel puțin două participări pe an;
Realizat: 15 participări la manifestări științifico-practice (Anexa 1)
5. Organizarea unei manifestări științifico-practice în domeniul de referință
Planificat: 1 eveniment organizat;
Realizat: Conferința științifică anuală CICDE cu participare internațională din 11.11.2022: „Calitatea democrației, securitatea electorală, participarea tinerilor – interferențe, provocări, soluții”: 21 autori, 53 participanți din Republica Moldova, SUA, Letonia, Croația.
6. Stabilirea parteneriatelor cu universități și/sau centre de cercetare din țară sau din străinătate în vederea desfășurării unor proiecte de cercetare comună
Planificat: cel puțin 2 activități/an (inclusiv cu invitarea unui/unei expert/-e internațional/-e în domeniul electoral);
Realizat:

- continuarea cooperării cu FRIȘPA, USM în vederea realizării programului de masterat „Management politic și electoral” în anul 2022 în baza acordului de cooperare semnat în 2014 și prelungit în 2020(5 persoane anul II de studii la masterat.
- Avizare standard de competență USM pentru programele de licență, masterat, doctorat în domeniul științe politice 18.08.2022
- În cadrul acordului de cooperare trilateral CICDE-CEC-INJ angajații CICDE au participat la [lansarea modulului CEDO privind soluționarea litigiilor electorale](#) elaborat de experții CoE;
- În cadrul acordului de cooperare cu Universitatea din Comrat, în incinta universității a fost desfășurată instruirea „Dimensiunea de gen în procesul electoral” pentru participanții din sudul țării.
- A semnat acordul de cooperare cu Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți.

7. Oferirea stagiilor de practică pentru studenți

Planificat: 1-5 studenți implicați în activități de cercetare, participarea la evenimente și activități științifico-practice organizate de CICDE;

Realizat: 1 studentă a efectuat stagiul de practică la programul de licență;

4 studenți și studente a efectuat stagiul de practică la programul de masterat.

8. Elaborarea materialelor de cercetare pentru publicații străine

Planificat: cel puțin un articol într-o publicație externă;

Realizat: Kraijdan A. International IDEA Survey on Approaches to Online Political Advertising and Campaign Regulation (case of Republic of Moldova)

9. Dezvoltarea bibliotecii cercetătorului CICDE

Planificat: achiziționarea a 5-20 cărți de specialitate, menținerea abonamentelor la bibliotecile virtuale;

Realizat: 13 cărți de specialitate achiziționate, abonament prelungit la 6 baze de date de resurse științifice în cadrul Consorțiului REM. (Anexa 2)

10. Oferirea consultanței electorale

Realizat:

- Elaborată [oferta consultanței electorale](#) accesibilă pentru persoanele interesate
- Efectuate următoarele activități de consultanță: avizare, participare la consultare a actelor normative, oferirea accesului la resurse bibliografice și baze de date CICDE, consultanță privind elaborarea articolelor științifice, teze de licență, masterat, doctorat în domeniul electoral și domenii conexe, participare în grupuri de lucru privind elaborarea de politici europene pentru Republica Moldova, elaborarea de programe de informare, educație civică și electorală în dependență de grupul țintă, dezvoltarea materialelor de suport pentru implementarea programelor.

11. Suplimentar activităților planificate a fost realizată vizita de studii în Stockholm, Suedia și a fost continuată activitatea de promovare a egalității de gen în alegeri.

ACTIVITĂȚI

1. Materiale și proiecte de cercetare electorală

Pentru anul 2022 au fost identificate următoarele teme de cercetare majore: „Securitatea electorală” și „Participarea tinerilor în alegeri”. Aceste subiecte au fost analizate de autorii și autoarele articolelor publicate în [Digest electoral- revista de analiză teorie și cercetare în domeniul electoral](#) a CICDE.

În acest context, a fost elaborat Policy brief nr. 5: [Reducerea vârstei minime de vot de la 18 la 16 ani: riscuri, beneficii și oportunități pentru democrație](#)

Rezultatele cercetărilor au fost făcute publice în cadrul evenimentului [Laboratorul de cercetare al CICDE: produse recente și noutăți](#) și discutate în cadrul conferinței științifice anuale a CICDE.

La inițiativa CICDE, a elaborat studiul [„Educația electorală – atribut de bază al cetățeniei într-o cultură a democrației participative și reprezentative”](#). În cadrul studiului a fost efectuată o analiză exhaustivă a curriculei naționale în ceea ce privește prezența conținuturilor de alfabetizare electorală a elevilor și elevelor în toate ciclurile de educație, începând de la treapta primară până la cea liceală. De asemenea, documentul face o comparație a modelelor regionale de educație electorală, făcând referire și la practicile de predare a educației electorale în școlile din Franța, India, Belgia, Australia, Norvegia, Suedia, Marea Britanie.

În baza studiului efectuat CICDE a inițiat elaborarea și publicarea materialelor metodice relevante educației electorale integrate în sistemul formal la nivel preșcolar, liceal și universitar:

- Metodologie de educație electorală timpurie, CICDE, Chișinău, 2022, 14 p.
- Curriculum pentru disciplina opțională educație electorală (cl. a IX-a X), CICDE, Chișinău, 2022, 19 p.
- Curriculum la unitatea de curs „Cultura electorală în statul democratic”, ciclul I, licență, CICDE, 2022, 16 p.

Tinerii cercetători din cadrul programului de burse CICDE au elaborat 5 proiecte de cercetare pe temele agreate cu coordonatorii științifici instituționali din cadrul USM, ULIM, ASEM.

Astfel cu suportul CICDE în 2022 au fost elaborate și publicate:

Nr.	Materiale/proiecte de cercetare	Nr
1.	Articole	13
2.	Studii	1
3.	Metodologii, curricule	3
4.	Rezumate de prezentări	4
5.	Prezentări publice la evenimente naționale și internaționale	5
6.	Policy brief	1
7.	Proiecte de cercetare	5
	Materiale elaborate,	32
Total	Dintre care publicate	27

Tabel 1. Materiale și proiecte de cercetare și educație electorală

2. Concursul de burse pentru tineri cercetători

Realizarea activităților de cercetare în cadrul Laboratorului de cercetare al CICDE prevede atragerea tinerilor cercetători în studiul problemelor electorale. În acest scop CICDE oferă 5 burse de cercetare tinerilor cercetători, masteranzi și doctoranzi din cadrul instituțiilor de învățământ superior și de cercetare din Republica Moldova.

Bursele se oferă în cadrul [concurșului anunțat public prin intermediul site-lui CICDE](#) și desfășurat în conformitate cu Regulamentul concursului.

În anul 2022, s-a desfășurat ediția a IV-a a concursului de burse. La concurs au participat 6 tineri cercetători. Burse au fost oferite pentru 5 cercetători în domeniul electoral de la Universitatea de Stat din Moldova, Academia de Studii Economice din Moldova și Universitatea Liberă Internațională din Moldova. Au fost investigate probleme privind modernizarea sistemului electoral din Republica Moldova în condițiile actuale, legătura dintre alegeri și fortificarea suveranității naționale, importanța asigurării securității umane pentru funcționarea proceselor electorale și a instituțiilor democratice, asigurarea securității umane și implicarea organizațiilor internaționale specializate. Unui domeniu interdisciplinar economic-social complicat îi aparține analiza comportamentului electoral al diasporei. Studiile sunt bazate pe generalizări teoretice și cercetări practice, studii de caz, analiză statistică, sondaje.

Studiile realizate au fost publicate în culegerea [Proiecte de cercetare în domeniul electoral - prin cercetare electorală spre democrație calitativă](#) , 120 p, 100 ex. Proiectele sunt accesibile online.

Rezultatele proiectelor de cercetare au fost prezentate de autori în cadrul panelului 1 al Conferinței științifice anuale CICDE cu participare internațională din 11.11.2022.

3. Revista Digest electoral

CICDE editează bianual [revista de analiză, teorie și cercetare în domeniul electoral „Digest electoral”](#). Ediția Digest electoral, nr. VII, iunie 2022 a fost dedicată problemelor de securitate electorală (7 articole publicate). Revista Digest electoral, nr. VIII, decembrie 2022 a înglobat lucrările conferinței științifice anuale organizate de CICDE, dar și articole pe subiectul securității electorale, dar și participarea tinerilor în alegeri. (6 articole, 4 sumare de prezentări).

Cea de-a șaptea ediție a revistei a fost dedicată problemelor de securitate electorală. În revistă sunt examinate subiecte de asigurare a securității personale a diverșilor actori în procesul electoral – alegători, candidați, observatori. Sunt prezentate aspecte ale protecției datelor personale în procesul electoral, diverse aspecte ale asigurării ordinii publice în alegeri: rolul organelor de ocrotire a normelor de drept și a autorităților publice în asigurarea organizării alegerilor democratice, aspecte privind aplicarea normelor de drept privind afișajul electoral neautorizat.

Colegiul de redacție, suplinit cu noi membri și-a propus includerea în revistă a compartimentelor de analiză a Codului electoral și de prezentare a publicațiilor electorale străine de interes pentru publicul din Republica Moldova.

Cea de-a opta ediție a revistei continuă tema securității electorale. Sunt tratate subiecte ca asigurarea securității electorale în ziua scrutinului, sunt analizate experiențele SUA privind asigurarea votului „de oriunde” al cetățenilor în perioade de risc pandemic. Ediția include articole privind implicarea tinerilor în alegeri, în special aspecte teoretice și forme de implicare,

precum și aspecte legate de educația civică și electorală, componente ale educației formale și nonformale la etapa preșcolară și școlară. În numărul opt al revistei au fost înglobate prezentări succinte ale unor studii, publicații în domeniul electoral și ale analizei evoluției democratice, editate recent de Institutul Internațional pentru Democrație și Asistență Electorală (International IDEA), Institutul Național Electoral din Mexic (INE Mexic), și Fundația Internațională pentru Sisteme Electorale (IFES).

Ca și în anul trecut una dintre probleme rămâne numărul mic al experților în probleme electorale în țară și atragerea cercetătorilor străini, extinderea cercetărilor comparative. Cu toate acestea, în anul 2022 revista a reușit extinderea numărului experților peer-review și membrilor consiliului editorial.

4. Participarea la evenimente științifice-practice

Angajații Centrului de Instruire Continuă în Domeniul Electoral au participat la 24 evenimente științifice-practice naționale (14) și internaționale (10): conferințe, mese rotunde, seminare, webinare, cursuri de instruire în domeniul electoral. Lista evenimentelor, participanților și a prezentărilor poate fi văzută în Anexa 1 la raport.

În cadrul a 10 evenimente au fost elaborate și prezentate rezultatele activității sau studiilor CICDE:

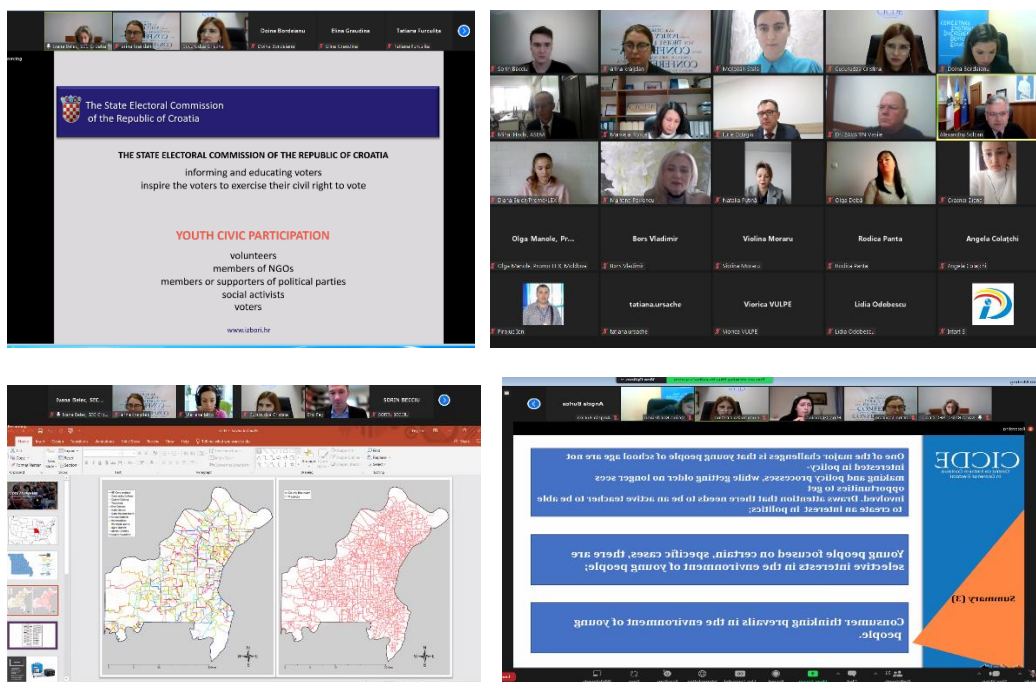
- Prezentare: D. Bordeianu intervenție, comentariu: Masa rotunda: Analiza planului strategic de dezvoltare al CEC și CICDE – metodologie de monitorizare a implementării, Promo-Lex, 25.01.2022.
- Prezentare: D. Bordeianu, CICDE-10 years of electoral education activity, Global Elections Day Summit, ACEEEO, 07.02.2022.
- Prezentare: M. Roșca, Drepturi și proceduri electorale. Specificul incluziunii tinerilor din grupurile subreprezentate Drepturi și proceduri electorale. Specificul incluziunii tinerilor din grupurile subreprezentate, Forumul tinerilor, 15-17.02.2022.
- Prezentare: M. Roșca, Drepturi și proceduri electorale. Specificul incluziunii femeilor în procesul electoral, Forumul femeilor, 26.02-02.03 2022.
- Prezentare: A Kraijdan. Regiunea transnistreană și alegerile în Republica Moldova la Conferință Internațională: Războiul de pe Nistru din 1992: 30 de ani după...” 04.03.2022-05.03.2022
- Prezentare: M. Roșca, Alegerile și legislația electorală în Republica Moldova, Școala Electorală pentru tineri, 12-13.05.2022
- Prezentare: M. Roșca, Prezentarea activităților de educație civică ale CICDE, Forum „Rethinking Citizenship Education”, 21-22.10.2022
- Prezentare: A. Kraijdan, Date statistice privind participarea tinerilor și tinerelor în alegeri la Conferința științifică cu participare internațională: Calitatea democrației, securitate electorală, participarea tinerilor – interferențe, provocări, soluții, 11.11.2022.
- Prezentări: D. Bordeianu (cuvânt de salut) și M. Roșca, Prezentare programelor de educație civică în cadrul CICDE la conferința „Consolidarea sistemului electoral incluziv prin promovarea culturii electorale democratice” , 17.11.2022

Participanții la evenimente au plasat rapoartele de participare și prezentările PPT în dosarele evenimentelor din baza de date a surselor electronice ale bibliotecii CICDE.

Evenimentele internaționale au fost organizate de instituții și organizații electorale internaționale specializate IDEA, IFES, ACEEEO.

5. Conferința științifică anuală

În vederea totalizării activităților științifice realizate în cadrul CICDE în 2022 și oferirea unei platforme de discuție a problemelor cu care se confruntă Republica Moldova în domeniul electoral, CICDE și-a propus să realizeze o conferință științifică, a cărei subiect a fost: [Calitatea democrației, securitate electorală, participarea tinerilor - interferențe, provocări, soluții](#). Conferința științifică s-a desfășurat online pe data de 11.11.2022 având 3 sesiuni tematice la care au luat cuvântul 21 de cercetători din țară și de peste hotare (SUA, Letonia, Croația). Agenda și materialele conferinței au fost publicate în Digest electoral nr. VIII.

6. Parteneriate

Pe parcursul anului 2022 CICDE a continuat colaborarea în baza acordurilor de cooperare semnate anterior și a inițiat semnarea acordurilor de cooperare cu noi parteneri.

În 2022 a continuat cooperarea CICDE cu FRIȘPA, USM în realizarea programului comun de masterat „[Management Politic și Electoral](#)”. În baza acordului semnat cu USM în 2014 și prelungit în 2020, CICDE participă la elaborarea programului de studii, desfășoară activități de promovare a acestuia, organizează stagii de practică ale masteranzilor și susține activitatea de cercetare ale acestora. USM s-a implicat în cercetarea și elaborarea curriculumului universitar la cursul optional „Cultura democratică. Angajații CICDE au beneficiat de modulul psihopedagogic (30 credite) oferit de USM.

În 2021 a fost semnat acordul de cooperare trilateral CEC-CICDE-INJ. În anul 2022 în baza acestui acord, angajații CICDE au beneficiat de cursul de instruire la distanță [Soluționarea litigiilor electorale \(modulul CEDO\)](#).

În baza acordului de cooperare semnat cu Universitatea din Comrat, CICDE a beneficiat de o sală de studii pentru desfășurarea instruirii membrilor partidelor politice, a reprezentanților administrației publice locale și a mass-mediei în cadrul seminarului „Dimensiunea de gen în procesul electoral”. CICDE a transmis către biblioteca universității publicații ale CEC și CICDE în cadrul Zilelor democrației.

În 2022 a fost semnat acord de cooperare cu Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți.

Acțiunile de cooperare au vizat elaborarea cursurilor universitare de formare în domeniul teoriei și practicii guvernării democratice și activismului politic și electoral. Universitatea a participat în elaborarea curriculumului universitar la cursul opțional „Cultura democratică”.

Profesorii Academiei „Ștefan Cel Mare” a MAI (5 cadre didactice) s-au implicat în cercetarea problemelor securității electorale participând la conferința anuală CICDE și publicând articole în Digest electoral.

CICDE este deschis spre cooperare și invită public instituțiile de cercetare și de învățământ superior din țară la realizarea activităților științifice și proiectelor de cercetare și formare profesională electorală comune.

7. Stagii de practică

În 2022 CICDE a găzduit 1 stagiară din cadrul FRIȘPA, USM, program de licență și 4 stagiași și stagiașe, program de masterat. Stagiarii au fost incluși în activitățile CICDE, au fost ghidați de coordonatori de stagii, au beneficiat de resursele bibliotecii CICDE. Componența gender al stagiarii CICDE - 40% stagiare femei, 60 % bărbați.

8. Materiale de cercetare pentru publicații străine

CICDE cooperează cu IDEA în vederea furnizării și prezentării datelor ce vizează domeniul electoral din Republica Moldova (pentru studiile organizației). În anul 2022 au fost prezentate date pentru International IDEA Survey on Approaches to Online Political Advertising and Campaign Regulation. Datele oferite de cercetătorii CICDE sunt integrate în studiul global și pot fi accesate [pe portalul IDEA](#).

9. Dezvoltarea bibliotecii CICDE

În anul de referință CICDE a achiziționat 13 cărți de specialitate dintre care 2 în limba engleză și 11 în limba română. Biblioteca a beneficiat de donație de carte și alte resurse de la persoane private, CEC, IDEA, Oficiul CoE în Republica Moldova.

Biblioteca CICDE cuprinde mai mult de 1500 de resurse de specialitate, dispune de sală de lectură dotată cu tablă electronică interactivă, calculator pentru cititori, imprimantă. În sala de lectură biblioteca oferă acces la resurse pe raft deschis și la baze de date de resurse electronice. Biblioteca este în proces organizare bibliografică profesională. În acest sens, în anul 2022 a fost realizată descrierea bibliografică a fondului CICDE realizată cu suportul Bibliotecii științifice ASEM. A fost elaborat regulamentul de funcționare și efectuată dotarea cu echipamente de multiplicare a materialelor. Materialele didactice editate de CICDE nu conțin casetă editorială și autori, fapt ce le scade din valoarea bibliografică. Urmează descrierea bibliografică a fondului CEC.

Abonarea la resursele electronice se efectuează prin intermediul consorțiului Resurse Electronice pentru Moldova (REM). Biblioteca CICDE oferă acces la 6 baze de date, majoritatea reprezentând resurse științifice licențiate full-text. Accesul la resurse este oferit în cadrul rețelei de calculatoare CICDE (Anexa 2).

Utilizatori ai bibliotecii sunt: membrii CEC, angajații, formatorii și experții CICDE, studenții programului de masterat desfășurat de CICDE, beneficiarii programului de burse, voluntarii, stagiarii, publicul interesat de subiecte electorale – 160 persoane.

Pe parcursul anului 2022 au continuat lucrările privind elaborarea bibliotecii online. Urmează finalizarea aplicației și plasarea pe portalul CICDE.

10. Oferirea consultanței electorale

La adresa consultanta.cicde.md este accesibilă oferta CICDE pentru prestarea acestui tip de servicii.

În anul 2022 au fost efectuate următoarele activități de consultanță:

- Avizare, participare la consultare a actelor normative
- Înaintarea modificărilor privind modificarea Codului Electoral
- Aviz la actele normative transmise spre consultare Comisiei Electorale Centrale
  - Consultanță privind elaborarea articolelor științifice, tezelor de licență, masterat, doctorat în domeniul electoral și domenii conexe:
- A. Rusu, teză de licență, Facultatea de Științe Politice, Universitatea din București, mai - iunie 2022
- C. Boestean, capitol teză doctor, aprilie-iunie 2022, Drept, ULIM
- N. Djandjivara, aviz referat, capitol teză de doctor, FRIȘPA, USM, septembrie 2022
- M. Gorbatenco, coordonare teză de masterat, FRIȘPA, USM, ianuarie -mai 2022
- A. Burlea, doctorandă USM, articol conferință
- Gh. Prețivatâi, doctorand Academia „Ștefan cel Mare” a MAI, facultatea Drept, Ordine Publică, Securitate Civilă – articol științific
- O. Dobă, doctorandă Academia „Ștefan cel Mare” a MAI, facultatea Drept, Ordine Publică, Securitate Civilă– articol științific

11. Alte activități realizate de către CICDE

Vizită de studii în Stockholm, Suedia

Una din activitățile de interes științifico-practic pentru CICDE este studierea practicilor electorale străine. În perioada 29 noiembrie – 03 decembrie 2022 delegația CICDE compusă din 7 persoane a participat la o vizită de studiu în Stockholm, Suedia.

Obiectivele vizitei:

- ✓ Vizitarea organelor electorale suedeze și a instituțiilor implicate în cercetare și educația electorală
- ✓ Schimb de experiență și preluarea practicilor pozitive
- ✓ Discutarea și coordonarea posibilităților de cooperare și dezvoltarea proiectelor comune
- ✓

Rezultatele vizitei sunt prezentate în Raportul privind vizita de studiu:

- Familiarizarea cu sistemul electoral suedez și instituțiile naționale și organizațiile internaționale implicate în cercetarea și educația electorală
- Participarea la ședințe informative și de lucru conform agendei vizitei de studiu
- Prezentarea activităților și proiectelor CICDE în cadrul următoarelor instituții: Departamentul pentru vizite, educație și evenimente a parlamentului Suedez (Riksdag), International IDEA, Academia Folke Bernadotte, Autoritatea electorală permanentă și Agenția suedeză de cooperare internațională pentru dezvoltare (SIDA)
- Materialele și sursele relevante păstrate în biblioteca CICDE
- Analiza vizitei în cadrul ședinței de lucru a CICDE
- [Comunicat](#) plasat pe site-ul CICDE

Promovarea egalității de gen

CICDE participă la colectarea de date dezagregate pe gen, analizează activitățile electorale și prezintă rapoarte cu date dezagregate pe gen.

REALIZĂRI

Principalele rezultate obținute în urma activităților de cercetare desfășurate pe parcursul anului 2022 sunt următoarele:

1. Analiza și elaborarea variantelor de soluții pentru probleme specifice ale procesului electoral în Republica Moldova, dar și pentru probleme generale de funcționare a societății democratice
2. Publicarea materialelor științifice în revista de analiză, teorie, cercetare electorală Digest electoral, includerea unei rubrici noi: Analiza Codului electoral și prezentarea publicațiilor străine.
3. Atragerea și susținerea tinerilor cercetători privind investigarea problemelor electorale – 5 proiecte de cercetare realizate și publicate.
4. Realizarea conferinței științifice anuale CICDE cu participare internațională, prezentarea publică a rezultatelor cercetărilor și editarea acestora.
5. Continuarea și dezvoltarea parteneriatului cu universitățile din RM, elaborarea curriculumului pentru cursul opțional „Cultura democratică”, implicarea studenților și cadrelor didactice în activitățile de cercetare ale CICDE.
6. Includerea rezultatelor cercetărilor în materialele de instruire elaborate de CICDE și oferite publicului larg sau auditoriului țintă: funcționari electorali, partide politice, asociații obștești.
7. Includerea în bugetul CICDE a remunerării experților, consultanților, membrilor colegiului de redacție, atrași pentru elaborarea materialelor științifice, proiectelor de cercetare la comanda CICDE sau activități de consultanță electorală.

Necesități în vederea atingerii scopurilor strategice:

1. Lărgirea rețelei de experți, inclusiv străini, implicați în analiză și cercetare electorală, colaboratori familiarizați cu publicațiile și activitățile CICDE.
2. Includerea tematicii de cercetare CICDE în tematica de cercetare la nivel național. TEMA magistrală propusă: *Studiul problemelor dezvoltării electorale în Republica Moldova ca componentă a construcției societății democratice sustenabile și statului de drept bazat pe respectarea drepturilor fundamentale ale omului.* (Obiect de cercetare - dezvoltarea electorală: sistem electoral, procese electorale, proceduri electorale, formare, educație și informare electorală, tehnologii electorale, actori electorali etc.) Ipoteză – construcția unei societăți democratice calitative, participative, funcționale în Republica Moldova depinde inclusiv de dezvoltarea electorală multidimensională (legislație, sistem, proceduri, actori, formare etc.) bazată pe respectarea drepturilor fundamentale ale omului, respectarea principiilor democratice în alegeri, formarea bunelor practici electorale, utilizarea noilor tehnologii.
3. Includerea conferinței științifice anuale CICDE cu participare internațională în activitățile științifice naționale.
4. Extinderea timpului pentru discuția prezentărilor în conferință.
5. Continuarea extinderii numărului de membri calificații în colegiu de redacție a revistei.
6. Pregătirea revistei „Digest electoral” pentru acreditare științifică națională.

VIZIBILITATE

Informația despre activitățile de cercetare și publicațiile CICDE desfășurate/elaborate pe parcursul anului 2022 au fost plasate pe pagina oficială a CICDE și pe rețelele sociale ale instituției. Prezentări și materiale științifice elaborate angajații și experții CICDE au fost publicate și pe portalurile partenerilor internaționali.

Activitățile științifice CICDE au fost anunțate public și prin expedierea de scrisori grupurilor țintă – universități, instituții de cercetare, experți, partide politice, asociații obștești, parteneri străini.

Pentru promovarea programului de masterat „Management Politic și Electoral” a fost actualizată pagina <https://masterat.cicde.md/>, au fost expediate scrisori de informare către partide politice, angajații CEC.

Produsele științifice realizate în cadrul și cu suportul CICDE au fost editate și pe suport de hârtie:

1. Prin cercetare electorală spre democrație calitativă. 5 proiecte de cercetare; Chișinău, 2022, 122 p. 100 ex.
2. Studiul Educația electorală – atribut de bază al cetățeniei într-o cultură a democrației participative și reprezentative, 74 p.
3. Digest electoral, nr. VII, 96 p. 100 ex.
4. Digest electoral nr. VIII 88 p. 100 ex.
5. Publicațiile au fost distribuite autorilor, instituțiilor responsabile pentru dezvoltarea exemplarelor obligatorii BNRM, BAȘRM, CNC, dar și bibliotecilor universitare.

Promovarea imaginii instituționale a activităților și rezultatelor cercetărilor CICDE s-a efectuat și prin prezentările publice la evenimente naționale și internaționale – 5 prezentări.

CONCLUZII

În anul 2022 toate cele 10 activități de cercetare planificate de CICDE au fost realizate integral.

Majoritatea activităților științifice-practice naționale și internaționale la care au participat angajații CICDE sau care au fost organizate de CICDE s-au desfășurat online (21 din 24). Evenimentele științifice online permit economisirea resurselor de timp, dar și financiare și oferă posibilitatea transmiterii și păstrării materialelor în formă electronică, util de folosit ulterior în cercetare și stocare în resurse electronice bibliotecare și baze de date tematice. Astfel, conferința științifică anuală cu participare internațională a CICDE a întrunit 21 de cercetători cu prezentări și 53 de participanți. Materialele conferinței au fost publicate în Digest electoral VIII și sunt accesibile în format electronic pe site-ul instituției.

De asemenea, toate materialele științifice elaborate și publicate de CICDE -27 la număr (articole, proiecte de cercetare, studii, rezumate de prezentări, etc.) sunt disponibile atât pe suport de hârtie cât și online.

Biblioteca CICDE cuprinde mai mult de 1500 de resurse de specialitate, dispune de sală de lectură dotată cu tablă electronică, calculator, imprimantă. În sala de lectură biblioteca oferă acces la 6 baze de date de resurse electronice prin intermediul abonamentului REM. Biblioteca necesită organizare bibliografică profesională și asigurarea accesului la resurse online. În anul 2022 biblioteca a avut peste 160 de beneficiari.

Participări la evenimente științifice-practice: conferințe, mese rotunde, seminare, webinare, cursuri de instruire profesională, vizite de studiu etc.

Nr.	Data	Eveniment	Organizator	Participant CICDE	Forma, Prezentare (titlul), Certificat de participare (dacă este)
1.	25.01.2022	Masa rotunda: Analiza planului strategic de dezvoltare al CEC și CICDE – metodologie de monitorizare a implementării	Promo-Lex	Doina Bordeianu Cristina Cucurudza Arina Kraijdan	Online Foto Doina Bordeianu (intervenție)
2.	02.02.2022	Acces egal pentru toți în secțiile de votare	Alianța INFONET Comisia Electorală Centrală	Doina Bordeianu Roșca Marcela Dan Popovici Arina Kraijdan	Online
3.	07.02.2022	Global Elections Day Summit	ACEEEO	Doina Bordeianu Marcela Rosca Cristina Cucurudza Arina Kraijdan	Online Doina Bordeianu Prezentare: <i>CICDE-10 years of electoral education activity</i>
4.	15-17. 02 2022	Forumul tinerilor	Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în Moldova Comisia Electorală Centrală	Roșca Marcela	Online Roșca Marcela Prezentare:

					<i>Drepturi și proceduri electorale. Specificul incluziunii tinerilor din grupurile subreprezentate</i>
5.	18-19.02.2022	Webinar: Administrarea electorală sensibilă la dimensiunea de gen	CICDE, UN Women	Doina Bordeianu Cristina Cucurudza Marcela Roșca Dan Popovici Arina Kraijdan	Online Certificate de participare
6.	26 02, 02.03.2022	Forumul femeilor	Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în Moldova Comisia Electorală Centrală		Online Marcela Roșca Prezentare: <i>Drepturi și proceduri electorale. Specificul incluziunii femeilor în procesul electoral</i>
7.	04.03.2022-05.03.2022	Conferință internațională: „Războiul de pe Nistru din 1992: 30 de ani după...”	Asociația Națională a Tinerilor Istorici din Moldova (ANTIM) Centrul pentru Studii de Securitate Managementul Crizelor (CSSMC) Asociația Română pentru Studii Baltice și Nordice (ARSBN) în parteneriat cu	Arina Kraijdan Marcela Roșca Cristina Cucurudza	Online Kraijdan A. Prezentare <i>Transdnistrian region and elections in Republic of Moldova</i>

			Facultatea Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative a USM Facultatea de Filologie și Istorie a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” Universitatea „Valahia” din Târgoviște, România Fundația Culturală Memoria, România		
8.	07.03.2022	International electoral visitors program (5 indian states elections), India	India A-WEB Centre	Doina Bordeianu Cristina Cucurudza Marcela Roșca Dan Popovici Arina Kraijdan	Online
9.	31.03.2022	Webinar: Tearing Down the Curtain: Countering the Kremlin’s Information War	IFES	Arina Kraijdan	Online
10.	19 04 2022	Masa rotundă: Prezentarea rezultatelor campaniei „Acces egal pentru toți la secțiile de vot”	Alianța INFONET Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în Moldova	Arina Kraijdan	Online
11.	11.05.2022 18.05 2022	Webinar: Preparing your manuscript, using SAGE Research Methods Webinar Choosing the right journal for your research article	SAGE Publishing	Arina Kraijdan	Online
12.	12- 13.05.2022	Școala Electorală pentru tineri	AO Promo Lex Oficiul Consiliului Europei în Moldova	Marcela Roșca	Online Marcela Roșca Prezentare:

					<i>Alegerile și legislația electorală în RM</i>
13.	24-26.06.2022	Seminar BRIDGE: Securitate cibernetică și dezinformarea	Oficiul Consiliului Europei în Moldova	Cristina Cucurudza Marcela Roșca Dan Popovici Arina Kraijdan	Cristina Cucurudza Marcela Roșca Dan Popovici Arina Kraijdan Certificate de participare
14.	28.06.2022	Webinar: Kremlin Influence on Democratic Institutions: the case of Czech Republic and implications for Central Europe	IFES	Arina Kraijdan	Online
15.	20.07.2022	Priorities of the UN Women Strategic Note 2023-2027 for the Republic of Moldova	UN Women	Arina Kraijdan	Online
16.	23-24.09.2022	Competitiveness and innovation in the knowledge economy	ASEM	Arina Kraijdan	Online
17.	29.09.2022	Webinar: Protecting free speech in Europe - How to stop Strategic Lawsuits Against Political Participation, Prague, Bratislava	IFES	Arina Kraijdan	Online
18.	21-22.10.2022	Forum „Rethinking Citizenship Education”	Eastern European Network for Citizenship Education (EENCE)	Marcela Roșca	Online Marcela Roșca <i>Prezentarea activităților de educație civică ale CICDE</i>
19.	11.11.2022	Conferința științifică cu participare internațională: Calitatea democrației, securitate electorală, participarea tinerilor – interferențe, provocări, soluții,	CICDE	Doina Bordeianu Cristina Cucurudza	Online Arina Kraijdan Prezentare:

				Arina Kraijdan Marcela Roșca Dan Popovici	<i>Date statistice privind participarea tinerilor și tinerelor în alegeri</i>
20.	17.11.2022	Conferința de deschidere: Instituirea unui sistem electoral incluziv și democratic în Moldova – o agendă comună a autorităților publice și a cetățenilor, susținută de Marea Britanie. Proiect EDMITE II	Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în Moldova	Doina Bordeianu Cristina Cucurudza Marcela Roșca Dan Popovici Arina Kraijdan	Doina Bordeianu <i>Cuvânt de salut</i> Marcela Roșca <i>Prezentarea programelor de educație civică în cadrul CICDE</i>
21.	25.11.2022	Lansarea cursului e-learning „Soluționarea litigiilor electorale. Modulul CEDO”	Oficiul Consiliului Europei în Moldova	Doina Bordeianu Cristina Cucurudza Arina Kraijdan Tatiana Ursache Dan Popovici	Format hybrid Doina Bordeianu Cuvânt de salut
22.	29.11.2022-03.12.2022	Vizita de Studii în Stockholm, Suedia	CICDE, IDEA	Doina Bordeianu Cristina Cucurudza Marcela Roșca Arina Kraijdan Tatiana Ursache Dan Popovici Corețcaia Tatiana	Programul vizitei Raportul vizitei

23.	23.11.2022 07.12.2022	Accesibilitatea proceselor electorale pentru persoane cu necesități speciale	CICDE	Viorica Calugher Ursache Tatiana	Curs mixt Certificat de participare
24.	09.12.2022	Conferința CICDE Open Talks: Angajament pentru democrație prin educație electorală în învățământul formal	CICDE	Doina Bordeianu Cristina Cucurudza Marcela Roșca Arina Kraijdan Tatiana Ursache Dan Popovici Viorica Calugher	Doina Bordeianu (interventie) Agenda

Oferta de resurse electronice disponibile în cadrul CICDE

Biblioteca Centrului de Instruire Continuă în Domeniul Electoral oferă acces la 6 baze de date, majoritatea reprezentând resurse științifice licențiate full-text. Resursele propuse pot fi accesate urmând link-ul de pe pagina web a CICDE. Accesul la resurse este oferit în cadrul rețelei de calculatoare a instituției.

 <p>Publicațiile editurii Edward Elgard</p> <p>http://www.elgaronline.com/</p>	<p>5 reviste de management, drept și peste 160 de materiale didactice.</p>
 <p>https://www.openedition.org/</p>	<p>OpenEdition Freemium Journals este un pachet de 175 de reviste din științele umaniste și sociale, publicate de presa universitară și de mici editori universitari.</p>
 <p>European Respiratory Journal</p> <p>https://erj.ersjournals.com</p>	<p>European Respiratory Journal are un factor de impact actual 12,339. Publică lucrări clinice și experimentale referitoare la toate aspectele medicinei respiratorii pentru adulți și copii.</p>
 <p>IWA Publishing Journals</p> <p>https://www.iwapublishing.com/journals</p>	<p>Acces la 10 reviste IWA Publishing, conține informația despre apa, apele uzate și domeniile conexe de mediu.</p>
 <p>Publicațiile editurii Duke University Press</p> <p>https://www.dukeupress.edu/</p>	<p>Acces online la 45 de reviste full-text a editurii/</p>
<p>THE ROYAL SOCIETY PUBLISHING</p> <p>https://royalsociety.org/journals/</p>	<p>Royal Society este cea mai veche editură științifică din lume. Reviste științifice full-text din domeniile matematică, inginerie etc.</p>

ASTM INTERNATIONAL

ASTM Compass

<https://www.astm.org/Standard/enterprise-compass.html>

ASTM Compass este o colecție vastă de standarde și informații tehnice de vârf din industrie produse de Societatea Americană pentru Testare și Materiale (ASTM International). Este o resursă esențială pentru orice universitate tehnică, bibliotecă sau un centru de cercetare și dezvoltare.